

ביקורת תיאטרון

// רון שורץ

בלי מגבלות

טבילת אש מוצלחת למחזאי גור קורן בבית ליסין • "המוגבלים" היא קומדיה שנונה שעשויה היטב

ציון 9

(צילום: דניאל קמינסקי)

"המוגבלים". משחק מצוין

גרטי ואורטל אחיו כנדיב וניגה החירשים, ועד ליניב לוי, אורנה רוטברג ונדב נייטס כינון, חמדה וצהל הסובלים מפיגור ברמות שונות. ולסיכום, "המוגבלים" היא הצגה שנונה ומקסימה שמותיירה הרבה מקום לאופטימיות באשר לעתיד התיאטרון, וגם כזאת שעל הדרך לא שוכחת להכניס פה ושם קטנות לנייעור הברנז'ה המקומית, כמו ברמותו של שומר הראש המאפיוני "טיראן" (במלעיל), שעל הדרך למד קצת שייקספיר, ומי יודע, אולי בסוף יעשה המלט. ●

"המוגבלים" מאת גור קורן, בימוי: גלעד קמחי, תיאטרון בית ליסין

טוב מכולם. מצד שני, לגלם בעלי מוגבלויות עלול להיות גם מעליב. אלא שכאן נכנסת לתמונה הכתיבה המודעת של קורן שמצליח לייצר דמויות אנושיות ומקסימות שאינן נופלות למלכודת הקריקטורות הנלגעות. כאן נכנס לתמונה גם הבימוי הרגיש של גלעד קמחי, שאחרי "סיראנו דה ברז'ראק" שזיכה אותו בפרס הבימוי, מראה שוב את יכולתו להעמיד הצגה אסתטית ומתוזמנת היטב. וכאן גם נכנסת לתמונה כמונח תצוגת המשחק המצוינת של הצוות הרחב, שמגשים את הרמויות בשילוב ראוי לציון של הומור ורגישות. מאופיר וייל ככהנא הלוקה בתסמונת אספרגר, דרך ליאור

למקרוניה, לבין קבוצת תיאטרון של בעלי מוגבלויות, שמעוניינת להעלות בפסטיבל, שנערך באותה מקרוניה, את גרסתם המוגבלת ל"רומיאו ויוליה". משפחת הפשע מאמצת את התיאטרון, שמקושש אחר מימון לנסיעה, כשכל מה שמעניין אותה הוא איפה להחביא את החומר. אט-אט, ולא מעט הודות לשייקספיריות הנפלאה, האוכלוסיות נפתחות זו לזו, ולצד הסיטואציות הקומיות העשויות היטב, גם לא מעט רגש פורץ החוצה.

העיור רואה הכול

קורן נוקט אמנם בשני אלמנטים לא מאוד מקוריים בכתיבה שלו, אבל כשזה עובר (וזה עובר) התוצאה מאוד אפקטיבית. האלמנט הראשון הוא התכתבות עם קלאסיקה. כמו "זגורי אימפריה" הטלוויזיונית שקרצה לאדיפוס, למשל, גם האנלוגיה בין סיפור האהבה השייקספירי הבלתי אפשרי של הבן למשפחת מונטגיו והבת למשפחת קפולט, אל מול זה הנרקם בין בן הגנגסטר צוריאל ג'ורנו (ניב ביטון) לאסתר העיוורת (אפרת בוימולד) מכניסה איכות לקומדיה העכשווית (ביטון ובוימולד בתצוגות משחק מעולות). האלמנט השני והמסוכן יותר לשימוש הוא המוגבלויות. מצד אחד, כלל ידוע בתיאטרון עוד מימי סופוקלס הוא שהעיור הוא שרואה

לא מעט מדובר בשאלת עתיד התיאטרון בעולם דיגיטלי רווי בגירויים ורל בתקציבים, וכיצד, בין היתר, ניתן לייצר פנייה רלוונטית שתמשוך אליה גם את הדור הבא של הקהל. צמד היוצרים הצעירים גור קורן (41) וגלעד קמחי (32), שעומדים מאחורי "המוגבלים" בתיאטרון בית ליסין, מספקים תשובה ניצחת: הדרך אל קהל העתיד עוברת בראש ובראשונה ביוצרי העתיד. ברגע שהמוכשרים והיצירתיים יבחרו לפעול בתיאטרון על-פני (ולצד) הטלוויזיה והקולנוע, הקהל כבר יהיה שם.

"המוגבלים" היא טבילת האש של המחזאי גור קורן על הבמה המרכזית של התיאטרון הרפרטוארי והאמת היא שהיה שווה לחכות. הוא שנון, מקורי, מודע לעצמו ומחזיק ביכולת ג'ינגול מרשימה בין סיטואציות תמוהות עד כדי בלתי אפשריות. מי שנחשף בעבר למוחו הקודח של קורן בהאנגר הניסיוני של תיאטרון גשר, כבר ראה ונהנה. בין בעיבוד שלו למחזה לספרו של יהושע קנז "בין לילה ובין שחר", ובעיקר ב"חמישה קילו סוכר", מחזה מוקומנטרי בכיכובו שהפך לסוג של קאלט. לקורן יש כנראה חולשה להברחות וגם "המוגבלים" עוסקת בכך. והו סיפור של התנגשות עולמות שאין רחוקים מהם, בין משפחת פשע בראשות טוביה וורה ג'ורנו (יורם טולדנו וענת מגן-שבו), שמעוניינת להבריח קוקאין מישראל

לראות או לא לראות

// ניר קיפניס

כאן מסתיימים שידורינו

סוף השבוע האחרון של "קשת" בערוץ 2, כמשל על חוליי הטלוויזיה המסחרית בישראל

שיר אהבה יפני

"36 מבטים על פוקושימה", 22:30, ערוץ 1

ואולי האלטרנטיבה לטלוויזיה הרלווחה של סוף השבוע תבוא דווקא מהמקום הכי לא צפוי? בעוד שבוע (ו') תעלה סוף סוף לשידור הסדרה המדוברת "היהודים באים" שעוד נדון בה בהרחבה, אבל כבר בסופ"ש הזה לוקח הערוץ הראשון את הקופה עם הסרט התיעודי הזה. רחוק מאיתנו, לא קשור אלינו ואל צרותינו במקום הזה, אבל אי שם ביפן הרחוקה התרחש אסון גרעיני שאת ממדיו אפשר שלא ניתן עדיין להעריך. היצירה התיעודית הזאת מביאה את סיפורם הפשוט של אנשים שחיים בפחד גדול, בלי לדעת האם - או ליתר דיוק עד כמה - סביבתם מוזהמת בקרינה שעתידה לגרום להם ולילדיהם מחלות, מומים או מוות בייסורים. התיעוד טוב ומעניין, אם כי אני מניח שהסרט הזה של מיכל קפרא הוא אפקטיבי יותר למדינות שבהן מפיקים אנרגיה באמצעות כורים גרעיניים, ולא למדינה שבה, על-פי פרסומים זרים, פועלת קריה למחקר גרעיני למטרות שלום, או לפחות שלום ולהתראות. ●

ציון 8

שוב, האשמה בשיטה: בשבוע הבא יתחלפו ימי השידורים בין "קשת" ל"רשת" ושישי יעבור לזכיון המתחרה. אם החלפת ימים שכזאת מגובה בהצהרות יומרניות לרוב על "פיצוח" החולשה המסחרית המובנית ביום שישי (איך זה קרה לנו כחברה? איך הפכה מדורת השבט של "שעה טובה", "סיבה למסיבה" ואפילו תוכניות המשימות של דודו טופו המנוח, למשהו שמוחזק מראש כפגום מבחינה מסחרית?), הרי שסוף תקופת הזיכיון לאותם ימים היא "ברווז צולע" מבחינה טלוויזיונית: ל"קשת", בצדק מבחינתה, אין שום עניין לעניין את הצופה בערב שמהשבוע הבא יהיה של "רשת". לפיכך, מאז הסתיימה "תוכנית קיצים" (ניסיון לא מאוד מוצלח, אבל לפחות ניסיון ליצור עניין בקרב צופים חילוניים, צעירים יחסית ומעודכנים - קהל חשוב אם רוצים לתקוף ברצינות את ערב שבת) "זכינו" לשבועות ארוכים של ימי שישי משמימים.

אפשר להאשים את "קשת", ואין ספק שיש לה חלק באשמה, אבל אל תחפשו את המטבע המאבד מערכו הזה מתחת לפנס של הזכיון, אלא דווקא בחשכת השיטה שהולידה טלוויזיה מסחרית בחטא קדמון שמבטיח לנו תוכניות שקשה לצרוך בלי אפידורל. ●

כ"מטומטמת-פעמיים": פעם אחת מייסודה ובפעם השנייה - בהווייתה, ועם עצבים כה רופפים עד שכל אירוע גדול, ממחאה חברתית ועד למבצע צבאי, כמעט שמחשיך את המסך בזמן הפרסומות. הבעיה היא שבזמן שגם הרגולטור וגם הזכיון מרוצים (או לפחות לא מרוצים במידה שווה), מי שנרדף הוא הצופה שנדרש לערב שכולו בחילת בוקר. ויכולו השמיים והארץ וכל צבאם. ובשעה טובה מגיע זמן האיכות המשפחתי מול המסך (כן, אני יודע שיש שגורסים ש"ומן-איכות" ו"טלוויזיה" הם איפכא-מסתברא, אבל המדור הזה מיועד לאנשים שאוהבים טלוויזיה: הארוחה המשפחתית מאחורינו, כתבות היומן חולפות מול עינינו - ו... מה יצא? "סברי מרנן", הסדרה שמוכיחה שגם יוצרים מוכשרים עם רעיון טוב (שחוק, אבל טוב), שמגובים בחבורה מוכשרת של שחקנים, יכולים ליצור סדרה בינונית להפליא ובעיקר לא ממש מצחיקה. גם כאן עובדים עלינו בשיטת "הפרק הכפול" ואחרי שעה נקבל כקינוח את השידור החוזר של העונה השלישית של "רמזור", דווקא יופי של סדרה במקור. אז למה הזכיון הבכיר בישראל מאכיל אותנו בערימה של שאריות שחוממה במיקרוגל?

ערב טוב, מה תרצו לראות הערב בערוץ הפופולרי בישראל? אולי כדי להקדים את העונה השנייה של ריאליטי-הלידה המוצלח בערוץ המתחרה ואולי כדי להכניס את הצופים לעלילה, תשרד הערב "קשת" שני פרקים של "9 חודשים", סדרה דוקומנטרית שמלווה את תהליך ההיריון אצל זוגות שונים. היריון הוא חוויה נשית וזוגית מרגשת, עמוסה בתקוות ופחדים שמסתיימת, למרבה המזל, בדרך כלל בשמחה. אם כי כאשר לא כך הוא הרבר, מדובר במהלומה כואבת. אין ספק שזהו רקע טוב למשדר תיעודי. אז מה הבעיה? הבעיה היא שהמוצר נראה כאילו לקחו זרע ממחלקת השיווק והפרו אותו ביצית ממחלקת התוכן. הריון ולידה הם מטבעם מצע נוח למפרסמים - מקופות החולים ועד ליצרני החיתולים או מזון לתינוקות, ואם על המסך המטרה האמיתית של הסדרה הזאת עוד איכשהו מוסווית, כנסו-כנסו לאתר מאקו ותקבלו ערימה של ג'אנק-מייל עד שיתחשק לכם להרים את המחשב שלכם לגרפס, כדי שיפלוט הכול ויירגע. אין לי כעס על הזכיון: הוא בסך הכול מנסה לשרוד כלכלית במציאות טלוויזיונית בלתי אפשרית, עם רגולציה שאין להגדירה אלא